

Vă place Brahms?

Bianca Luigia Manoleanu, Stanca-Maria Manoleanu și Remus Manoleanu

Seara celei mai coltoase zile de iarnă. Oamenii cei mai curajoși – muzicieni și melomani – au înfruntat nămeții, frigul și inconvenientele din trafic pentru a ajunge la Ateneu și a asista la un recital ai cărui protagoniști erau sopranele Bianca Luigia și Stanca-Maria Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu. Grupul este de multă vreme în atenția publicului, deoarece concertează cu o frecvență impresionantă, în formulă completă sau în duo, în toate sălile propice muzicii de cameră din București, Cluj, Timișoara, Iași, Brașov, Satu-Mare, Tg. Mureș, Ploiești...

Niciunul din recitalurile grupului nu seamănă cu celălalt, fiecare este rodul unui demers care vizează alte epoci, alți compozitori, uneori chiar alt public. Enescu, compozitori români din varii generații (enumăr la întâmplare, cu riscul de a omite nume însemnate: Pascal Bentoiu, Radu Paladi, Theodor Grigoriu, Ionică Pop, Nicolae Coman, Horațiu Alexandrescu, Ede Terenyi, Dan Buciu, Aurel Stroe, Irina Hasnaș, Violeta Dinescu, Adrian Pop...), clasici (Haydn), romantici și postromantici (Schumann, Brahms, Dvořak, Ceaikovski, Grieg, Richard Strauss, Wolf, Ravel, Rachmaninov...), moderni (Britten, Barber, Rodrigo, Villa-Lobos, Obradoros...), dar și « canzonii italiene » care înduioșează toate inimile senzitive (Bellini, Donizetti, Leoncavallo, Mascagni, Verdi...). Grupul nu s-a specializat rutinier într-o anumită muzică – de autor sau de perioadă istorică –, ci s-a deschis larg și iscoditor către lume și către timp. Răsfoind câteva afișe și programe de sală din ultimul an, mă simt copleșită: De unde atâta energie? Fără îndoială, în familia Manoleanu se muncește încontinuu și frenetic în imaginarea unor programe originale, în căutarea unor piese inedite sau puțin cântate și – de la sine înțeles – în pregătirea acestora din urmă.

Recitalul din 17 ianuarie nu prevestea vreo surpriză: un program compact stilistic, sub un generic care predispunea la nostalgie: *Vă place Brahms?* (titlul unui încântător film artistic de acum câteva decenii). Dar după cele câteva lieduri "clasice" (voce-pian) cântate de Bianca Luigia Manoleanu cu vocea ei spectaculos de mobilă, precisă și bine timbrată – *Zigeunerlieder*, *Mondnacht*, *Lerchengesang*, *Auf dem Schiffe*, op. 103 și respectiv 21, 70 și 97 –, surprizele au început să apară. Remus Manoleanu a oferit publicului patru *intermezzi* lirice pentru pian solo, rareori cântate – op. 117 („*Wiegenlieder meiner Schmerzen*“, cântecele de leagăn ale durerilor mele), 118 și 119 –, pe care le-a executat cu tensiunea profundă dar reținut exprimată pe care a gândit-o compozitorul.

A urmat tânăra soprană Stanca-Maria, cu un pachet de trei lieduri – *Mondnacht*, *O wusst' ich doch* și *Junge Lieder*, op. 72 și respectiv 63. O voce tânără, viguroasă, modulată și excelent antrenată, la al cărei succes a contribuit și prezența plăcută privirii a celei care a produs-o.

Cea mai mare surpriză s-a ivit în finalul recitalului, când Bianca Luigia și Stanca-Maria Manoleanu au evoluat împreună în duetele pentru soprană și altistă cu acompaniament de pian opus 61, 66, 20 și 75. Cântul lor a fost caracterizat prin acuratețe impecabilă, coordonare perfectă, interpretare inspirată. Pianistul a urmărit atent cele mai mici fluctuații agogice expresive ale celor două voci. În fine, ultima surpriză a fost aceea că, pentru ultimele cinci lieduri – *Klänge*, *Jägerlied*, *Weg der Liebe*, *Die Schwestern* și *Walpurgisnacht* –, vocalistele și-au inversat rolurile: Stanca-Maria a preluat vocea superioară – prilej cu care și-a demonstrat nu doar întinderea vocii, ci și timbrul dramatic –, iar Bianca Luigia a preluat partida secundă. O schimbare de culoare sonoră care a împropătat atmosfera spectacolului.

Temerarul public din 17 ianuarie a răsplătit, cu o căldura care sfida gerul de afară, un recital cameral de înaltă ținută artistică, în care Brahms a fost cu adevărat Brahms.

Speranța RĂDULESCU

Christian Badea și relieful lumilor muzicale

Christian Badea dispune de o muzicalitate debordantă și plină de imaginație. Spiritul său este ager și sclipitor.

Așteptarea în freacățul de public pe Christian Badea să apară la pupitrul dirijoral se ivește cu bucuria unei zile însorite și de bun augur.

În acest climat mi-am amintit de spectacolul cu actul III din opera *Parsifal* de Richard Wagner pe care Christian Badea l-a dirijat și l-a

conceput regizoral într-un concert cu Orchestra simfonică a Filarmonicii George Enescu, la 14 mai 2015. A fost atunci la Ateneul Român un eveniment artistic de proporții și de dimensiunile unui mare teatru de operă. Christian Badea s-a definit, de altfel ca întotdeauna, cu conștiința inspirată și cu ardoarea de nestăvilit, și astfel pe măsura măreției și a întregului său merit personalizat în artă.

Christian Badea excede în iluminări extraordinare și nicăieri astfel de întâlnit, iluminări asupra înțelesurilor, sensurilor și pulsațiilor din partitură.

Genurile și modalitățile muzicale se armonizează în lumile și în

reliefările lumilor sale de sunet, și în ansamblul orchestrei simfonice în configurări inteligente și inteligibile până la realizarea efectivă a unor corporalități de lumi de sensibilitate și de timbre în adevărul lor cu momente de felurimi în extaz, pe care le conferă capodoperelor muzicale.

Christian Badea, în ținuta sa dirijorală, exprimă cu drept de cetate, magnificența demnității artei în tot ce poate fi sugestibilitatea, frumosul, ardoarea, impetuoșitatea, drama în marea diversitate și noblețe a condiției umane.

Christian Badea este un șef de orchestră excepțional și prin aceea că este posesorul unei culturi muzicale de

mare bogăție, cultură de natura aceeaia care are stelaritate genetică. Temperamentul său este admirabil și de relevanță instantanee în fiecare dintre subdiviziunile de secundă din durata unei audiții, iar gestica sa este celebratoare de valori de conștiință și de motivații în ofrandă.

Concertele Orchestrei Simfonice a Filarmonicii George Enescu din datele de 4 și 5 februarie 2016 l-au avut ca dirijor pe Christian Badea, iar programul de o evidentă spectaculozitate a cuprins **Serenada pentru orchestră de coarde** de P. I. Ceiaikovski, **Concertul nr. 2 în Re major pentru flaut și orchestră** de W.A. Mozart, solist Ioan Bogdan Ștefănescu și tot de W. A. Mozart **Concertul nr. 3 în Mi Bemol major pentru corn și orchestră**, solist Ioan Gabriel Luca, apoi **Duo concertant. Wilhelm Tell, Duo Brilliant pentru flaut, oboi și orchestră** de Gioachino Rossini, soliști Ion Bogdan Ștefănescu și Adrian Petrescu și, în apoteoză, **Poemul simfonic Preludiile**, de Franz Liszt.

Programul ne-a oferit - pe lângă interesul pentru aspectul repertorial - o surpriză neașteptată, și anume, aceia de a-i vedea și de a-i asculta pe trei dintre cei mai merituoși instrumentiști din Orchestra simfonică a Filarmonicii George Enescu, muzicieni admirați pentru excelențele lor apariții solistice notate în partiturile la care sunt solicitați. Ei sunt flautistul Ion Bogdan Ștefănescu, cornistul Ioan Gabriel Luca și oboistul Adrian Petrescu. Publicul a avut posibilitatea de a-i audia acum în postură de soliști concertiști, exprimând devoțiunea marilor interpreți.

Serenada pentru orchestră de coarde de P.I. Ceiaikovski a fost relevată de Christian Badea în atmosfera și climatul în care valsul, romanța și reverențele erau cutuma în saloanele aristocratice de la Moscova și de la Sankt Peteresburg. Christian Badea a condus cu eleganță și grandoare această muzică nordică, o muzică de amploarea, portanța și elansarea tăriei simfonice.

Christian Badea

Concertul nr. 2 pentru flaut și orchestră în Re major de W. A. Mozart a fost realizat în partea solistică de unul dintre cei mai importanți interpreți români și maestru la instrumentul său, și îl numesc aici pe Ion Bogdan Ștefănescu. El a interpretat partitura de la început până la sfârșit într-o autentică revărsare de virtuozități, de umor, fantezie și inventivitate.

Concertul nr. 3 pentru corn și orchestră în Mi Bemol major de W.A. Mozart, solist fiind Ioan Gabriel Luca, a fost realizat cu eficiență sonoră, cu energia de ton și chiar cu un spirit eroic. Este desigur important că Ioan Gabriel Luca acordă prioritate frumuseții sunetului într-un farmec de plină frenezie, de mișcare și ritm. Publicul a primit cu o reală satisfacție apariția solistică a lui Ioan Gabriel Luca.

Duo concertante, Wilhelm Tell. Duo Brilliant pentru flaut, oboi și orchestră de Gioacchino Rossini este de fapt un potpuriu cu teme din opera respectivă. Tandemul Ion Bogdan Ștefănescu, la flaut, și Adrian Petrescu, la oboi și, alternativ la corn englez a fost cuceritor prin viteză și agilitate și chiar prin savoare și teatralitate. Această piesă lejeră și rapsodică a fost un respiro înaintea primelor enunțiate din **Preludiile** de Franz Liszt.

Există aici, în **Preludiile** de Franz Liszt o factură magnifică și o intensă spiritualitate care ne uimesc, ceea ce a fost în aceeași măsură uimitor și în creația interpretativă desăvârșită în acest concert simfonic, și cu această partitură, de Christian Badea. Sigur, această muzică este prevestitoare de izbăvire, asemeni sugestiei literare care l-a inspirat și l-a incitat pe compozitor anume poemul cu același titlu scris de poetul Alphonse de Lamartine. Glorioase și grandioase, **Preludiile** de Franz Liszt au fost celebrate la tensiuni înalte și stelarizate de Christian Badea.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Camerata Regală și spiritul performanței

Laureați cu Premiul de excelență „Muzica Viva” 2014, decernat de Forumul Muzical Român, muzicienii Cameratei Regale au susținut în prima decadă a lunii februarie, în sala mare a Ateneului Român, un concert Extraordinar cu care au continuat stagiunea din acest an. La pupitrul dirijoral al ansamblului, a fost invitat maestrul Horia Andreescu, un artist fondator de ansambluri orchestrale, precum renumiții „Virtuozi din București”. Cu abilitatea desăvârșită a construcțiilor interpretative ce-i poartă semnătura, Horia Andreescu și-a propus ca acest program al Cameratei Regale să ofere melomanilor satisfacția de a asculta pagini celebre ale muzicii romantice și

românești, potrivite pentru un concert de la sfârșit de săptămână După o îndelungată absență, „Codex Caioni” de Doru Popovici a fost readus de dirijor în atenția muzicienilor și publicului, valorizând celebrele motive specifice componisticii românești din finalul Renașterii europene, măiestrit prelucrate în secolul XX. Cu atât mai mult apreciem această opțiune, cu cât Doru Popovici „beneficiază” actualmente de regimul unei nedrepte uitări. Ca solist al ansamblului, cântând pe vioara enesciană „Guarneri del Gesu - Catedrala”, maestrul Gabriel Croitoru (foto) a avut plăcerea de a ne dărui pagini romantice de virtuozitate, *Introducere și Rondo capriccioso* de Saint Saens și *Melodii lăutărești* de Pablo Sarasate, adăugând în supliment, *Variațiuni* de Tartini. Stăpân pe un repertoriu excelând prin lucrări concertante de mare complexitate,

solistul a ridicat la cote înalte aceste piese celebre care, în dialog cu Camerata Regală, au impus strălucirea virtuoză ale giuvaerurilor de valoare rară.

Horia Andreescu, cunosător de renume al creației ceiaikovskiene, a întregit programul cu o partitură foarte puțin cunoscută de marele public - *Souvenir de Florence*, versiune orchestrală a sextetului omonim. O ambianță plină de emoționantă evocare a peisajelor florentine, redată cu vigoare și lirism, a adus în sala Ateneului Român poemul romantic, redat cu forța expresivă a Cameratei Regale, creând starea de eveniment dăruită nouă de acest ansamblu care, în ultimul deceniu, cu fiecare apariție, urcă treptele măiestriei demne de simbolul pe care îl reprezintă.

Grigore CONSTANTINESCU